

Hva var skyld i general Fleischers tragiske død?

Cato Sværdrup.

For fullt hus holdt stortingsmann Cato Sværdrup i går i Svolvær sitt med stor interesse innledende foredrag. «Fra 1939 til 1945». Og det skal være visst at årets første valgforedrag opplytte alle forventninger velgerne hadde satt til den ånd og den tone som valgkampen i år bør utkjempes i. På en saklig og nok en måte la stortingsmann Sværdrup kortene på bordet.

Det var i sine pensjonistforelesninger han gav forelesninger om forhold som de færreste hadde kunnet tenke seg mulig. Og den rolige måte disse forelesningene ble gitt på, undertrykket enn ytterligere det åvørlige valg hver stemmeberettiget norsk kvinne og mann om få dager står overfor når stemmevelgeren skal tegnes i urnen. I Andenok stiftet og med den største interesse fulgte den store forsamling foredragsholderens interessante redegjørelse for disse skjebnesvangre års hendelser, og det er neppe tvil om at det kraftige bifall som bliste stortingsmann Sværdrup da han forlot talerstolen var det beste bevis på at hans vektige ord hadde vunnet gjennomgang hos tilhørerne.

ÅRENE FORAN OSS BLIR IKKE LETTE.

Foredragsholderen innledet med å fremheve at Norges fern lyngste, hardeste og langeste år er gått over i historien. Men selv om krigen med alle dens redster er snart borte så sikkert ikke lette de årene som ligger foran oss. De oppgaver som nå må løses: Gjennopbyggingen av alt som ble lagt i aske, gjenreisningen av hele vårt samfund, en store og vanskelige, og vil kreve ressurser, samhold, arbeid og atter arbeid.

NEDRUSTNINGSPOLITIKKENS KONSEKVENSN.

Der har hevet seg røster for at det gamle nu bør være glemt. Men jeg mener at dette ikke er riktig. Det norske folk har prøvd på å vite sammenheng om det som hendte omkring 9. april 1940 og om det som hendte 9. april 1945 selv sagt i den rustningspolitikk som ble ført i årene før krigen, en politikk som de radikale partier ene og alene har ansvaret for. Den linje som ble fulgt hadde ikke bare nesten avrustet oss militært, den hadde dessverre også avrustet det norske folks sinn, slik at det den gang ikke var svært mange som helt ut forstod hva fedreland og frihet egentlig betyr for et folk. Men da vi den 9. april våknet og fant vårt land besatt, begynte vi å forstå, og av årene som fulgte lærte vi hvor uanstendig friheten er, hvor kjert vårt fedreland i virkeligheten var oss.

Hvorfor fikk vi ikke 500 000 par gode amerikanske sko til 8 kroner pare?

Den norske marine eier i dag ikke et eneste brukbart skip!

Stortingsmann Sværdrup letter litt på sløret av det som har foregått i Norge og utenfor landets grenser i krigsårene.

NYGAARDSVOLD VILDE «SLÅ DØREN IGEN» FOR FORSVARET.

Høyre hadde nok så ensomt, ikke minst i de siste årene før krigen ført en utrettelig kamp for gjenreisningen av vårt forsvar, men oppnådde bare å gjøre seg upopulære på denne kritikk. Selv etter Minchendagens vilde Arbeiderpartiregjerings ikke være med på tilstrekkelige bevilgninger til vårt forsvar. Da Høyre i 1930 gikk inn for at de militære myndigheters forslag skulle legges til grunn for bevilgningene, ble dette av Nygaardsvold møtt med, at hvis ikke Høyre sluttet med sine «demonstrasjonsskjussforslag» vilde han «slå dørene igjen» for forsvaret.

MOBILISERINGEN UTEBLE.

Det som hendte i dagene før 9. april er nu begynt å komme til offentlighetens kunnskap. Vi vet således at regjeringen i de dager motlot det ene varsel etter det annet om hva som forelå. Først ble det foreslått at mobiliseringen skulle forlignes, først etter at tyskerne var gått i land i Norge og krigen var i full gang, besluttet regjeringen seg til å foreta seg noe. Den gikk da til de vilts mobilisering, som først vilde bli effektiv 3 dager etter! Etter all man allerede vet kan man trykt si at der hviler et tungt ansvar på regjeringen Nygaardsvold, og selv om mange nu helst vil glemme alle de lykkelige og alle de lidelser som i disse årene har overgått vårt folk, vil neppe historiens dom over denne regjering komme til å bli mild.

KRITIKKEN MOT STORTINGET.

Stortinget har vært sterkt kritisert for sin holdning i 1940, og særlig har de såkalte «svake» stortingsmenn fått unngjelde. Men denne kritikk er sterkt overdrevet, og jeg har lov til å si at fordi jeg den gang stod på ytterste høyre fløy og avviste enhver forhandling med tyskerne. I kritikken over Stortinget og stortingsmennene vil de fleste gjerne glemme, særlig kan jeg forsi at Arbeiderpartiets folk gjerne vil glemme, at forut for stortingsforhandlingene hadde Landsorganisasjonen tilbudt seg, hvis Stortinget ikke kom til en ordning, å sørge for å skaffe et riksstyre. Man kritiserer Stortinget, men jeg har emu ikke sett offentlig det som parallelt med stortingsforhandlingene i 1940 foregikk borte i Stockholm. Der, på den sikre side av Kjølen og utenfor de tyske trusslers rekkevidde, satt de to statsråder Frihagen og Mowinckel, som sammen med minister Bull representerte Nygaardsvolds regjering i Stockholm. Disse tre herrer bombarderte våren og sommeren 1940 London med de mest forfættelige telegrammer og mer eller mindre kamouflerte hensettinger om at kongen og regjeringen måtte akseptere Terbovens krav. Som eksempel nevnte i åren at minister Bull i juni 1940 på vegne av statsråd Frihagen hadde telegraferet til regjeringen i London at de tyske krav hadde vært behandlet i et større kollegium av arbeiderpartifolk og på flere møter i sekretariatet og sentralstyret, hvor man fant å måtte godta de tyske krav. Dette forteller ikke bare hvilken ynkelig holdning våre første re-

presentanter i Sverige inntok, men det forteller også at Arbeiderpartiets øverste ledelse, regjeringens eget parti, gikk inn for forlik med tyskerne. Og Mowinckel og Frihagen inntok ikke bare i dette tilfellet en ynkelig holdning. Da norsk ungdom sommeren 1940 flyktet over grensen til Sverige for å melde seg til tjeneste, fikk de ved ankomsten til Stockholm beskjed om at der borte hadde man ikke bruk for dem. De skulle bare reise hjem igjen. Da de selvsagt nektet dette, fikk de meddelelse om at hvis de ikke ønsket reise hjem igjen vilde deres oppholds-tilatelse bli inndradd. Og som toppen på krønsekaken meddelte ungdommen at de ved henvendelse til den tyske legasjon vilde kunne få ordnet med hjemreisstillatelse!

FORSYNINGSDEPARTEMENTETS VIRKSOMHET.

Tross dette ble Frihagen kalt til London og innsatt som sjef for Forsyningsdepartementet, kanskje den viktigste av alle departementer. Og her viste han atter sin evneløshet. Fra starten av tok han kun politiske og ikke saklige hensyn. Man skulle blant annet trodd at man i et forsyningsdepartement hadde bruk for forretningsfolk og for folk som tidligere hadde hatt noe besjaining med forsyningen. Men nei, desslags folk var overflødige. I alle nøkkelstillinger satt der kun tidligere kjente partifolk. Heller ikke fant man i dette store departement plass for en eneste representant plass Nord-Norge, den landsdel som har lidt mest under krigen og hvis innsats og betydning for landets forsyninger heller ikke har vært den minste. Jeg satt selv som rådgiver en tid for forsyningsdepartementets fiseri-avdeling, og jeg har lov til å si at det ikke bare var nedslående å se hvordan denne avdeling ledet, det var forferdende. I forbindelse med sin omtale av Forsyningsdepartementets disposisjoner nevnte lalere) et greitt eksempel: Under et opphold i Amerika høsten 1913 fikk jeg fått på et tilbud på 300 000 par sko. Skoene hadde ordentlig overlagte syntetiske gummiåler, som sto fullt på høyde med lær, men mellomålen var av impregneret lerret og i stedet for den fjær som ligger mellom ålen og hælen, var det lagt en trellås. Skoene var selvsagt ikke helt forsteklasses, men sikkert meget bedre enn de amerikanske lærsko som i vår fått her til landet nu. Til tross for at Forsyningsdepartementet den gang ikke hadde fått fått på et eneste par sko og til tross for at gjennomsnittsprisen for de sko jeg hadde fått tilbud på kun var 2 dollar eller den gang vel 8 kroner pr. par, avsto allikevel departementet dette tilbud. Selv om kvaliteten kunde ha vært bedre, tror jeg nok allikevel at disse sko vilde ha kommet vel med her hjemme i dag.

NORSK GESTAPO-KONTOR I LONDON.

Etter å ha omtalt det som virkelig foregikk foran dannelsen av Gerhardsens regjering, og herunder redogjort hvordan Høyre på helt sødlig grunnlag motsatte seg at berrene Torp og Lie skulle være medlemmer av samlingsregjeringen, nemlig fordi misnøyen og bitterheten mot disse to statsråder med full grunn var særlig stor blant nordmennene i England, fortalte taleren at den mest upopulære av alle institusjoner i London var det såkalte E-kontor eller Gestapokontoret, som det ofte ble kalt blant de norske. Dette kontor, som sorterte under Torp og Lie direkte, skulle blant annet føre kartotek både over nazistopover gode nordmenn her hjemme. Dette arbeide tok man visstnok ikke høyttidelig, men til gjengjeld interesserte man seg sterkt for en del av de nordmenn som var kommet over til London og som mistenkes for ikke å være tilstrekkelig beundring for regjeringen. Posten fra Sverige ble ikke bare sensurert av den engelske postensensur, nei, den måtte også studeres av E-kontoret, som ganske enkelt stjal brevene hvis man fant at de inneholdt noe av interesse. Gode nordmenn ble skygget og utspionert, og fant man det å være i den gode saks tjeneste generelt man seg heller ikke for å angivere et «innbrudd» i privatfolks hjem. At dokumenter, som senere kunde bli ubehagelig for E-kontoret ble brent, forbauser vel neppe noen, og at nøkkelstillingene ved dette E-kontor blekloddes av pålittelige arbeiderpartifolk er formentlig overflødig å opplyse. At E-kontoret også hadde sin hemmelige kontro, som ikke en gang statsrevsjonen fikk lov til å se, er kanskje etter dette heller ikke oppsiktsvekkende, men jeg tror neppe Stortinget kommer til å akseptere at bilagene til denne konto brennes eller forsvinner på annen måte.

Etter at Torp ble forsvarsminister opprettet han Forsvarets Overkommando. General Fleischers, som til da hadde vært sjef for hæren, ble samtillidig fjernet og sendt som militærattasé til Canada — en helt betydningsløs stilling. Det var mange av oss som ikke forstod noe av dette, for som flere engelskmenn sa: «Han er jo den eneste general som hittil har innkassert en selver over tyskerne». Avskjedigelsen tok sterkt på Fleischers, som før sin avreise blant annet uttalte: «Det ble for tung en oppgave for meg å rette ut det brukte annet på grunn av sin ankomst til Canada avvikk general Fleischers ved en plutselig og tragisk død.

GENERAL FLEISCHERS TRAGISKE SKJEBNE.

Etter at Torp ble forsvarsminister opprettet han Forsvarets Overkommando. General Fleischers, som til da hadde vært sjef for hæren, ble samtillidig fjernet og sendt som militærattasé til Canada — en helt betydningsløs stilling. Det var mange av oss som ikke forstod noe av dette, for som flere engelskmenn sa: «Han er jo den eneste general som hittil har innkassert en selver over tyskerne». Avskjedigelsen tok sterkt på Fleischers, som før sin avreise blant annet uttalte: «Det ble for tung en oppgave for meg å rette ut det brukte annet på grunn av sin ankomst til Canada avvikk general Fleischers ved en plutselig og tragisk død.

TILLOP TIL MYTTERI.

Det kunde være meget å si om den Torpske nyordning av forsvaret. Misnøyen koke og tillopp til mytteri hørte man ofte om. Like etter at Torp tiltrådte som forsvarsminister sendte samtlige krigsskoleutdannede, marineøyemønter Torp et brev, hvor man henstillet til ham å trekke seg som forsvarsminister, da han blant annet på grunn av sin fortid ikke hadde den nødvendige tillit. Saken ble overført E-kontoret for å få undersøkt om henvendelsen kunde være nazistinspirert, hvilket «merkelig nok» viste seg ikke å være tilfellet.

MARINENS INNSATS OG FOREFATNING.

Vi hørte ofte i kringkastingen fra London om vår marines strålende innsats. Den var også strålende, men når man samtidig fikk høre at vår flåte be-

General Fleischers.

stod av 60 farkoster, var dette dessverre et noe fortrengt bilde av de virkelige forhold. Sannheten er at bortsett fra gamle «Sleipner», er ikke en eneste av jagerne våre. Heller ikke er korvettene våre, og heller ikke de gamle minereubåter. Alt vi har av ordentlig materiell er lånt. Det vi eier av marine i dag er det gamle, nesten ubillige materiell samt en del kvalbåter og mindre vaktabøter.

«LONDON-TILLEGGET».

Taleren kan så inn på det såkalte «London-tillegg». Da regjeringen i 1940 kom til England kostet det litt under ett pund eller 16-17 kroner pr. dag å bo på de bedre hoteller. Man fant imidlertid fort ut at det var dyrt å bo i England og mente seg derfor berettiget til et London-tillegg. Dette var det jo heller ikke så meget å si på, men hvis noen tror at man noyet seg med et tillegg på toppen av gjelden av noe i nærheten av ett pund, tar man feil. Nei, 3 pund og 10 shilling måtte det bli. Samtidig som man selv trengte 3 pund pr. dag alene i London-tillegg avløst man de norske kontordamer i Nortraship, som hadde flyktet fra Norge og meldt seg til tjeneste, med en lønn av 3 pund pr. uke! Disse damer skulde altså klare, seg med mindre pr. uke enn de høye herrer hadde pr. dag alene i London-tillegg. Frihet, likhet og broderskap, det er en gang såkk, hellige enfoldighet!

ARBEIDERPARTIETS HOLDNING OVERFOR KONGEN OG FORSVARET.

Hvis vi ser på alt som er hendt i disse krigsårene, må vi vel med god grunn kunne si at det er det konservative grunnsyn som har seiret i denne tiden, og seiret stort. Det var Høyre som kjempet for et ordentlig forsvar mens de andre skrek på nedrustning. Det var Høyre som vilde vi skulde forsvare våre hjem og de sosiale goder vi etter hvert var sådd frem til. Vår konge ble i denne tiden hele folkets samlede symbol. Det er ikke så svært mange årene siden Arbeiderpartiet demonstrerte sin kongevendelighet med å foreslå hans appanasje nedsett til 1/5 av hva den var og hva den er i dag. I dag er igjen det trefargede flagg hele folkets flagg, men vi har ikke glemt at en gang valet det røde flagg over alle kommunale byg i Oslo. Og kirken! Var det ikke en gang et parti som kjempet for at kirken skulde utskilles fra

Staten, at religionsundervisning- en skulde utgå som fag i skole- ne. Etter kirken innsats i denne kompen, vil vel også disse krav nu komme til å forsvinn.

HOYRE ER ET FREM- SKRITTPARTI.

Ser man på Hoyres program i år, må man vel erkjenne at Hoy- re ikke, som våre motstandere tidligere gjerne vilde ha det til, er et støkk-konservativt og re- aksjonært parti, men et frem- skrittsparti som vil bygge land- et, som vil skape bedre livsvil- kår for hele folket. Hoyre vil evolusjon og ikke revolusjon, utvikling og ikke omveltning. Taleren gjennomgikk deretter de viktigste pøtter på Hoyres program i år.

FISKERIENE OG HOYRE.

Om fiskeriene, hvis kanskje mest typiske og dyktigste repre- sentant på Stortinget Cato Sverdrup er heldig det blant an- net i Hoyres program i år: Fis- keryrket er vokst frem av en- keltmenns tilleg og hviler frem- deles på dette. Et målbevisst ar- beid optas for beskyttelse av våre flåtebanker og et effektivt vaktthold mot ulovlig trafikk. I tilvirkning og omsetning må enkelmannsbedriftene vernes så de kan bestå ved siden av de kooperative foretagender og ska- pe sund konkurranse på kvalite- tsbasis. Staten må gjennom forskning, forsøksdrift, faglig opplæring og hjelp til finansie- ring og andre foranstaltninger omsorg for fiskeris driftsmetoder rasjonaliseres og modernise- res under hensyn til at fisker- næringsmenne selv og ikke Staten eller store selskaper blir eiere av produksjonsmidlene og fiskerne derav gjøres til lønns- arbeidere. Unyttelse av fryse- og kjøleteknikken til fremstil- ling av forødede høyt innvekst- giende fiskeprodukter. Etable- ring av direkte ferskfiskekruter fra landets store fiskeridistrik- ter. For øvrig må Staten samle sin virksomhet om bedring av kystdistriktenes kommunikasjon- er og boligforholdene i fiske- værene, utbygging av havner, utvidelse og bedring av vær- varslingen for fiskerne og utvi- delse av fiskeriforskningen. Re- gulering og redskapsbruken for- lates på grunnlag av fiskernes erfaringer og forskningsres- sultater. Fiskernes kreditfor- hold bedres ved omlegging av Fiskeribankens virksomhet i samarbeide med de lokale ban- ker.

TRALERSPØRSMÅLET.

Tralerspørsmålet, som har vært så sterkt fremme i diska- sjonen den senere tid er som man ser ikke berørt i program- met, forsatte taleren, eller hvis mening det i dag er for tidlig å diskutere dette spørsmål. Man har ennå ingen oversikt over hvordan eksportforholdene vil komme til å stille seg, og det må være en selvfølge at det må bli fiskerne selv som får ut- gliøre denne for dem så viktige søk når det en gang blir aktuelt å ta standpunkt til dette spørs- mål.

RAFISKLAGEET OG FISKERIENES FREMTID.

Rafisklaget nå fortsatte sin virksomhet. Taleren var i mot at det startet i 1940 fordi alt var så usikkert, og han følte seg overbevist om at hadde ikke krigen kommet vilde det hele endt med en katastrofe. Han håpet Rafisklaget vilde samar- beide med de andre ledd i nær- ingen for uten samarbeide trod- de han det ble uhyre vanskelig å løse alle de mange oppgaver og alle de vansker som ligger foran oss. Direktør Overå har nettopp uttalt seg meget pessimistisk om fiskerienes fremtidsutsikter. Uaktet jeg er engstelig for at det er meget rett i det han fram- holder, håper jeg allikevel at vanskelighetene ved godt samar-

Maktpolitikken dominerer utenriks- ministerrådets drøftelser i London.

Kritisk stadium i forhandlingene. Kløften mellom Sovjet og de vestlige allierte større enn ventet.

Tor Sovjetsamveldet sikte på verdensherredømmet?

London, 23. september.

Fra NTB's korrespondent: Utenriksministerrådets drøftelser i dag nådde et kritisk stadium da det viste seg at meningsfor- skjellen mellom Sovjetsamveldet og de vestlige allierte med hen- syn til de sovjetiske krav er større enn ventet. Det er heller ikke lykkes stormaktene å bli enige om detaljene i freds- betingelsene for Italia. Dessuten har meldingen om den nye økono- miske overenskomsten mellom Sovjetsamveldet og Ungarn, som ble innført uten konsultasjon med de andre allierte makter, sket den alminnelige pessimisme som preget utenriksministerrådets møte i dag.

Det eneste solide resultat av rådets forhandlinger hittil er vedtaket om opprettelsen av et permanent sekretariat som skal ha sitt sete i London. Forøvrig har møtene vært oppløst med krav og motkrav og manøvrer- inger som både uktedskriftene The Economist og The Observer synes minner forfroligende om konferansen i Paris i 1919.

Man tror i London at rådet denne uke kan komme til enig- het om i alle fall to spørsmål, nemlig fredsstrukturalen med Fin- lene og tilbake trekkingen av de britiske og sovjetrussiske tropp- er i Iran. Muligens vil også de sovjetiske kravene i Romania, Bul- garia og Ungarn bli trukket opp, men foreløbig er det desværre liten utsikt til at konflikten mellom det sovjetrussiske og det britisk-amerikanske prinsipi- elle syn på sammensetningen av disse tre øst-europeiske land- regjeringer skal kunne bli egges. Sannsynligvis vil mesteparten av de saker som rådet kom sammen for å løse, bli overlatt til sekretariatet for videre behan- dling når utenrikministrene rei- ser hjem i slutten av denne uken. Etter alt å domme vil hverken spørsmålet om Darda- nellene, Ruhr, Østerrike og Hel- las eller om internasjonaliser- ingen av de europeiske vann- veier komme opp til realitets-

beide etter hvert skal kunne elimi- neres. Taleren sluttet sitt interessan- te foredrag, som hele tiden fulg- tes med spent oppmerksomhet av den store forsamling, med så sterkt han kunde å anbefale at man studerte Hoyres program for man gikk til valg. Bedre lektyre finner man vanskelig i år. Og glem ikke at det ikke bare er den plikt å stemme, du plikter også å undersøke hva du stemmer på. Det er an- sværsbært å unnlate dette, og husk på at du, hver enkelt av de stemmeberettigede, er medans- varlig for den politiske kurs som nu skal legges for de kom- mende vanskelige 4 år. Husk også at du ingen rett vil ha til etterpå å beklage deg.

Studert man Hoyres program vil man finne at det er sterkt og meget positivt. Hoyre vil bekjempe alle forsøk på å gjen- nemføre sosialistiske samfunns- reformer, som i virkeligheten ke- rer er annet enn en kopiering av alt det vi har kjempet mot un- der denne krigen.

Taleren uttalte til slutt at han var motstander av alle løser, enten disse snykkyt seg under betegnelsen kommunisme, sosialisme, nazisme eller fasis- me, og tilhenger av demokratiet — det demokrati som respekterer mindretallets rett, som under- minst mulig tvang og størst mulig frihet gir alle de samme rettigheter og de samme plikter.

Den store forsamling bølsete taleren med kraftig bifall for det saklige, interessante og tan- vekkende foredrag.

behandlingen denne gang. The Observer rosmere kon- feransens 10 første dager slik: Diskusjonen har vært åpenhjer- dig, men det er lite som viser at rådet har hevet seg over opp- løsningen av et Europa del i innflytelsessoner. Maktpolitikken dominerer forhandlingene. Det er også egnet til å vekke uro at den sovjetrussiske og den vest-europeiske oppfatning av de fundamentale begreper de- mokrati og politisk frihet er så forskjelligartet.

Sunday Times og The Econo- mist lar det skinne gjennom at hvis den europeiske utvikling skal fortsette langs den brite- som vise foretæler på uten- riksministermøtet bør åpnet per- spektivene for, kan den dog snart komme da land som Tsjek- koslovakia og Østerrike står overfor valget mellom vest og øst.

London, 23. sept. (NTB fra Reuters) Sovjetsam- veldet har i den siste tiden je- ke bestrebet seg på å styrke sin goodwill og synes å være ute etter verdensherredømmet, skriver den kjente britiske publisist Wickham Steed i Sunday Cro- nicle i dag. Motviljen i de de- mokratiske, vest-europeiske land mot den sovjetrussiske komun- isme understrøker frykten for en sovjetrussisk politisk og struk- turell overvokst, fortsetter Steed. Slike følelser bør holdes i bunn. De minner om de følelser som inspirerte visse antikom- munistiske planer om en «Cordon sanitaire» av sentral-europeiske land mot Sovjetsamveldet og som ble utnyttet av Tyskland gjennom antikommintern-pakten og anti-propagandaen. Disse fø- lelser og det fiendtlige politikk som gav støtet til den svir ennu i sovjetrussernes sinn.

Det er imidlertid et spørs- mål om de mistanker som så ofte kommer til uttrykk i ut- talelser fra sovjetrussisk hold er noe annet enn på- skudd for herjerlige politiske mål. Ønsker Sovjetsamveldet bare å hindre at fremmede land driver intriger mot det eller forsøker det å utnytte disse mistanker til å fremme sine territoriale eller stra- tegiske krav?

Disse spørsmål kan ikke besvares på stående fot. Man kommer kanskje svalet nær- mere ved å overveie følgende to spørsmål: Ønsker Sovjet- samveldet å oppnå goodwill hos andre land og samarbeide med dem som et betydnings- fullt, men ikke nødvendigvis dominerende medlem av De Forente Nasjoner? Eller tar Sovjetsamveldet sikte på ver- densherredømmet uten hensyn til det fiendtlige utvalgte vil for- årsake?

Jeg er tilbøyelig til å svare bekræftende på spørsmålet om Sovjetsamveldet ønsker å sam- arbeide oppriktig med De Fore- nte Nasjoner, fortsetter Steed, men jeg må innrømme at det i den siste tid ikke har gjort noe

for å styrke sin goodwill og at det har vist tendenser til å stre- be etter verdensherredømmet. Jeg synes denne luktikk er gal, hvis det overlødet er taktikk. Molotov, der som mange andre ledende sovjetrussere kanskje vel for lite om Vest-Europa til å være klar over det inntrykk en slik taktikk skaper, viste på San Francisco-konferansen at Sovjetsamveldet var beredt til å samarbeide med andre land for høyere mål enn spesielle vest-europeiske krav. Det er de vest-europeiske statsmenns plikt, tror jeg, å opplyse Molotov i all vennlighet om uløpene ved å utnytte de internasjonale for- viklinger til Sovjetsamveldets fordel, skriver Wickham Steed til slutt.

Jorden rundt på 150 timer.

Den første verden-rundt flyvning.

Washington, 23. sept. (NTB fra Reuters) Et Douglas-fly vil gå opp fra flyplassen ved Washington den 28. september for å fly rundt jorden i dens største omkrets og vende tilba- ke 150 timer senere, meddette det amerikanske krigsdeparte- ment i dag. Flyet vil innve den første verden-rundt som barens flytransport-kommando vil sette i gang.

Englands økonomiske situasjon.

Den er alvorlig, men ikke fortvilet.

Washington, 23. sept. (NTB fra Reuters) I en kring- kastningstale til det amerikanske folk i går kveld erklarte lord Halifax at Storbritannias økono- miske situasjon er alvorlig, men ikke fortvilt.

Forbund av krigsdelta- gere fra 1940.

Oslo, 22. sept. (NTB) Arbeidsutvalget for ve- teranforbundet av 1940 medde- ler:

Arbeidet med danning av et forbund av krigsdeltagere fra 1940 har vakt stor interesse blant de som tok del i krigs- handlingene i vårt land våren 1940, og det er meningen snarest mulig å gå i gang med det grunnleggende arbeid, — sam- ling av medlemmer.

Da vi er blitt kjent med at det fra forsvarets byggekoman- dant vil bli utdelt diplom til do- nenn og kvinner som tok aktivt del i krigen som stridende eller i aktiv hjelpetjeneste har vi funnet det riktig å vente med utsendelse av innbydelse til å kunne få dra nytte av den over- sikt som herved skaffes tilvege- over krigsdeltagere i 1940. Når reglene for diplomene foreligger, vil innbydelse til tegning av medlemskap bli utsendt.

Norske småbarnpeda- ger får utdanning i Sverige.

Oslo, 22. sept. (NTB) Sosialdepartementet har fått den gladelige nyhet fra sosialstyrelsen i Sverige at de svenske sosialpedagogiske bar- nehageseminariene nu allerede

fra 1 oktober vil motta 25 nor- ske elever som ønsker å utdanne seg for småbarnstell. Dette mu- liggjøres ved svenske stipendier. Interessen for småbarna er øket sterkt under krigen og det er mange unge som ønsker å gå inn for dette yrke. I vårt land har vi en fagskole på dette område, Barnevassensskademet i Oslo. Her opptas det 15 elever pr. år, men det kan naturligvis ikke på langt nær dekke behovet for ut- dannede småbarnpedagoger. Derfor kommer dette strålende tilbud fra Sverige som en god hjelp i den kolossale nød vi er stedt i når det gjelder småbarna og arbeidet for dem i daghjem, barnehager, barnekrybber, bar- neheim og parker. Ansøkingene til utdannelsen i Sverige må være Sosialdepartementet i Oslo de allerede 25. september dette år.

Danske Røde Kors- senger til Finnmark.

Oslo, 22. sept. (NTB) Generalsekretær Erik Wedel Andersen i danske Røde Kors er på gjennemreise til Os- lo fra Trondheim hvor han har deltatt i Ungdoms Røde Kors' landsstevne.

Jeg har aldri vært i Norge før. Og jeg er imponert over hva de gjør i Røde Kors' Trond- heims krets. Det er meget dykt- ige arbeidere som vil skal forsøke å etterligne hjemme. Jeg kommer til å utnytte de erf- orte og erfarne som har vært kom- mer tilbake til danske Røde Kors.

Meget utbytte hadde jeg også av selve stevnet, både av for- handlingene og samværet med deltakerne. Generalsekretær Erik Wedel Andersen forteller at de danske Røde Kors-senger med tilbake som for to år siden ble sendt som inn til Trondhe- im, sender videre på inn til Finn- mark i stedet for å returnere til København.

Han forteller også at det 2. oktober kommer ut en bok i København om og til Folke Be- nådette. Den er redigert av generalsekretær Wedel Andersen, som har skaffet bidrag fra Sv- erige, Danmark og Norge og ut- tilikene kommer på original- språket. Artikler fra Norge er skrevet av reisor Sjø og han- tler om de norske fangers opp- hold i de tyske konsentrasjons- leirer og om hvordan Folke Be- nådette kom den til hjelp.

Til slutt nevnte generalsekre- tæren at man nu håper på en mer intimt samarbeid mellom de nordiske lands Røde Kors. Sve- rige skal ha et kursus like over nyttår 1946, og Danmark et s- stevne senere i 1946, hvor man skal få utveksle erfaringer.

Den tyske hevnakt mot byen Lidice.

De voksne drept og barna bortført.

PRIVAT TIL LOFOTPOSTEN GJENNEM PRESS TELEGRAPH

Bern, 22. sept. De tyskerne utsløttet den ves- le tsjekkiske byen Lidice, som hevnt for attentatet mot Hevdi- rick, ble de voksne innbyggerne drept og 500 barn ble beordret til Tyskland. Man har allitl gjort forjegges forsøk på å finne dem og først nu har man fått re- de på to av dem. De ble funnet i en by i Nord-Tyskland. De var radnagte og syke og de har fortalt de allierte myndighetene om at de fikk en hard behan- dling av tyskerne. De kan ikke gi noen opplysninger om de øv- riges barnas skjebne.

Tobakksskjasjoner oppheves i Sverige.

Stockholm: (NTB) Tobakks- rjasjoner i Sverige oppheves. Den ble innført forsommeren 1942 og har således funngert i ca. 3 år.

som gar ut på at strattesaker mot landsvikere kan anlegges ved herreds, eller byrett når...

rettsmønder med videre, som sammenheng med akkupas; men, behandles etter reglene i sivil- rettslig anordning om rettsgang...

innvik. Landningene fra krigs- ens og undertrykkelsen år år en gang oppføre.

Denne uttalelsen er uttrykk for provanslytten. Det er den alminnelige oppfatning i London at uoverensstemmelse ikke synes å være eliminert...

minister, dr. Wang Chieh Shih, var på sin plass i møtet, og det ser således ut til at dette prosedyre- spørsmål ennu ikke er avgjort.